Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీమతే హయగ్రీవాయ నమః -

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః -

ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకతా విధేయతావచ్ఛేదకతా
తిరిక్త విశిష్టపక్ష విశిష్టసాధ్యవిశిష్టహే
త్రితయవిషయత్వాంతః ప్రతిప్రకారతావచ్ఛిన్న
ప్రతిబధ్యతానిరూపితా సతీ. స్వనిరూపితప్ర
తిబధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న ప్రతిబధ్యతాని
రూపితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకీభూతవిష
యతావచ్ఛిన్నానుమితినిష్ఠజన్యతానిరూపిత
జనకతావచ్ఛేదకీభూతవిషయతానవచ్ఛిన్నా
యా ప్రతిబంధకతాతదవచ్ఛేదకవిషయతాక
త్వమేవ సవ్యభిచారత్వః - అథాత్ర స్వనిరూపిత
ప్రతిబధ్యతాశాల్యనుమిత్యవృత్తివిషయతా
వచ్ఛిన్నజన్యతానిరూపితజనకతావచ్ఛేదకవి
షయతానవచ్ఛిన్నత్వమేవ ప్రతిబంధకతాయాం
నివిష్టం తావత్తత్రైవ వహ్నివ్యాప్యాభావవహ్న్యు
భయవాన్ పర్వత ఇత్యాదౌ వహ్నివ్యాప్యవత్ప
ర్వతే నావ్యాప్తిః. వహ్నిమత్పర్వతవిషయతాయాః
స్తాదృశప్రతిబధ్యతాశాలిపర్వతో వహ్నివ్యాప్యా
భావవాన్ వహ్నిమాంశ్చేత్యాకారకజ్ఞానవృత్తిత్వాత్

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

[illegible]తం తాదృశప్రతిబద్ధతావచ్ఛేదకత్వాదివిశే
షణేన సజతాదృశానుమితేరప్రసిద్ధిః తత్కారణీ
భూతవహ్నివ్యాప్యాభావవ్యాప్యపరామర్శతః వహ్ని
వ్యాప్యపరామర్శత ఇతి చేన్న వ్యాప్యే రే తతయా ప
ర్తత్రైవ వహ్నివ్యాప్యాభావావగాహితాంశస్యాత్రా
సంభవాదితి వాచ్యం వహ్నివ్యాప్యాభావవాన్ప
ర్వతో వహ్నిమత్పర్వతవానిత్యాకారకానుమి
తేస్సంభవేన తత్ర వహ్నిమత్పర్వతవిషయతాయా
వృత్తేః నచైవం పర్వతో వహ్నిమానిత్యనుమితివి
షయతాంశస్యాత్రాసత్త్వాదితి వాచ్యం. తాదృ
శప్రతిబద్ధతాశాలిత్వనుమితివృత్తివిషయతా
నిరూపకతావచ్ఛేదకపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకతాకనిరూ
పకతాకైక్యాద్వైశిష్ట్యానవచ్ఛిన్నత్వస్య విశేష్యతా
యాం నివేశ్యత్వాత్. తథాచ వహ్నివ్యాప్యాభావ
వాన్పర్వతో వహ్నిమత్పర్వతవానితి జ్ఞానీయవి
షయతా నిరూపకతావచ్ఛేదకపర్యాప్త్యవచ్ఛేద
కతాకనిరూపకతాక పర్వతో. వహ్నిమానిత్య
నుమిత్యద్వైశిష్ట్యా. వచ్ఛిన్నత్వం విశేష్యతాంశా
మస్తి తాదృశవిశేష్యతాంశా లక్షణాఘటకత్వం
నచ వహ్న్యభావవద్వహ్నివ్యాప్యాభావవత్త్వేన పర్వ
తో వహ్నివ్యాప్యాభావవానిత్యాదౌ వహ్నివ్యాప్య

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వత్తాదృశసంసర్గేఽవ్యాప్తిః. తాదృశసంసర్గేణ వ
హ్నివ్యాప్యాభావవాన్ వహ్నిమాంశ్చేత్యాకారకా
నుమితేరప్రసిద్ధేః. తద్జ్ఞానస్యాహార్యత్వాదితి
వాచ్యం. అనుమితిత్వవృత్తిత్వమపేక్ష్య స్వనిరూ
పితప్రతిబధ్యతాశాలిజ్ఞానవృత్తిత్వం విషయ-
తాయాం నివేశ్యం. తాదృశసంసర్గేణ వహ్నివ్యా
ప్యాభావవాన్ వహ్నిమాంశ్చేత్యాకారకజ్ఞానస్య
వహ్నివ్యాప్యాభావవత్త్వాంశేఽనాహార్యతయా ప్ర
తిబధ్యత్వేన తత్ర, వహ్నిమత్తాదృశసంసర్గతావిష
యతాయా వృత్తిత్వేన సమానాకారకజ్ఞానీయ
విషయతాయాదిత్యాత్తాదృశవిషయతాయా
అనుమితీయతయాఽవ్యాప్త్యభావాత్, ఇతి
చేన్న. వహ్నివ్యాప్యాభావాభావవద్వహ్నిమత్తా
త్తేనః సంసర్గేణ వహ్నివ్యాప్యాభావవానిత్యాదౌ వ
హ్నివ్యాప్యస్యవత్తాదృశసంసర్గేఽవ్యాప్తేర్దుర్వారత్వా
త్. తాదృశసంసర్గే సాధ్యావగాహి వహ్న్యవగాహి
జ్ఞానస్య వహ్నివ్యాప్యాభావవత్త్వాంశేఽనాహార్యత్వే
న తాదృశసంసర్గతావిశిష్టక వహ్నివ్యాప్యప్ర, కారక
జ్ఞానప్రతిబధ్యతయా తాదృశప్రతిబధ్యతా
శాలి. తాదృశసంసర్గే. వహ్న్యనవగాహిజ్ఞానా
వృత్తి వహ్నిమత్తాదృశసంసర్గేణాద్వైశిష్ట్యకత్వావచ్ఛిన్న
(తయా) త్వావచ్ఛిన్నతాయాం. న చైవం స్వనిరూపిత

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతైతాత్వ
వినానివేశేపి స్వనిరూపితప్రతిబధ్యతావచ్ఛే
దికభూతతాదృశపర్వతత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యక
వహ్నివ్యాప్యాభావత్వావచ్ఛిన్నప్రకారకత్వావచ్ఛి
న్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతాయా
మపి వహ్నివ్యాప్యాభావాభావావచ్ఛేదకత్వేనిక్ష
ష్టంత వహ్నిప్రకారతాంశేऽప్యవచ్ఛేదకతా
త్వాప్రగుణత్వావ్యాప్తిర్దుర్వారైవేతి వాచ్యం. తత్రత
త్ప్రతిబంధకతాయాం జ్ఞానే వైశిష్ట్యానవచ్ఛి
న్నత్వే పర్యాప్తత్వాత్ యది చ పర్వతీయగగనాభా
వవదభావవత్త్వాత్ న గగనవానిత్యాదౌ తాదృశ
గగనాభావవ్యాప్యవత్పర్వతే ఇతి వ్యాప్తిః - పర్వతీ
త్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యకగగనత్వావచ్ఛిన్నప్రకార
కబుద్ధిం ప్రతి భావావచ్ఛేదేన గగనాభావవ
త్త్వానిశ్చయవిశిష్టభావప్రకారకనిశ్చయత్వేన
ప్రతిబంధకత్వం కిమప్యత్రైన తు పర్వతత్వావచ్ఛిన్న
విశేష్యకతాదృశగగనాభావవత్త్వానిశ్చయత్వేన
ప్రతిబంధకత్వాంతరం. నియమతః తాదృశగగనా
భావవత్త్వానిశ్చయస్య తాదృశప్రతిబంధకత్వాశ్ర
యత్వాత్. ఏవంచ వహ్నివ్యాప్యాభావాభావవదహ్ని
మత్త్వాత్ న, పర్వతః వహ్నివ్యాప్యాభావవానిత్యాదౌ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వహ్నివ్యాప్యవత్తాదృశపర్యాప్తి ఉవ్యాప్తి జలహ్ర
లాపత్తే వినతాదృశపర్యాప్తత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యవ
హ్నివ్యాప్యభావప్రకారకబుద్ధిం ప్రతి తాదృ
శతత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యకవహ్నిప్రకారకజ్ఞా
నస్యైవ ప్రతిబంధకతాస్వీకారే యుతేన తు జ్ఞా
విశిష్టజ్ఞానత్వేన గౌరవాదితి జ్ఞానవైశిష్ట్యా
నవచ్ఛిన్నత్వస్య ప్రతిబంధకతాయాం నివేశి
నప్రతీకార ఇత్యుచ్యతే. తదాప్యాగుక్తవ్యాప్తిప్ర
కారాంశే నిరూపితప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకావ
చ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతా
యాం తత్తత్ప్రతిబంధకతాభేదస్య, అగత్యా
నివేశనీయత్వాత్. నచైవమపి కత్వేపి తత్తద్వ్యక్తి
తాభేదాదికం నివేశ్య వ్యాప్తిప్రకారతాయామపా
చ్యం తాదృశపర్యాప్తత్వావచ్ఛిన్నపక్షకవహ్న్య
భావసాధ్యకస్థలే వహ్నివ్యాప్యవత్తాదృశపక్ష
సత్త్వప్రతిపక్షాత్మకేఽతివ్యాప్తేః. వహ్నిత్వావచ్ఛిన్న
విషయతానిరూపితవహ్నివ్యాప్యభావాభావ
వద్ధ్రదవృత్తిత్వేన పర్యాప్తత్వావచ్ఛిన్నవిషయ
తావచ్ఛిన్నత్వతామాదాయైవాతివ్యాప్తిప్రా
కార్యేయుతాయాం వ్యాప్తిప్రకారకాంశే తద్భేదని
వేశేత్యస్యైవ దస్తుమశక్యత్వాత్. యది చ తత్తన్యతా
నిరూపితత్వనకతావచ్ఛేదకవిషయత్వానవ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతాయాం తత్తత్ప్రతిబంధక
తాభేదం నివేశ్యేతి ద్రవ్యత్వే తదా తత్తచ్ఛిన్నతా
భేదస్య తత్తత్ప్రతిబంధకతాభేదస్య చ నివేశేను
హాగౌరవమిత్యలము సదావేశేన. అథాద్వైశ్వతే
త్వాదికం విహాయ ప్రకృతపక్షే ప్రకృతసాధ్యవైశిష్ట్య
వగాహిత్వావచ్ఛిన్నప్రతిబద్ధతానిరూపితాపేక్షి
కదం న భత్త్రా హార్ద్యనావౌర్కత్రం తేనైవాప్యయాపిద్ధా
దావతివ్యాప్తివారణాసంభవాత్. యత్ర బాధాదావ
వ్యాప్తివారణాసంభవాత్. న చ హ్రదో మహానస
యవహ్నిమానిత్యాదౌ వహ్న్యభావవద్వృత్తివ్యా
ప్తిః. మహానసీయవహ్నిమాన్ హ్రదవహ్నిమానితి జ్ఞాన
సాధారణావహ్నిత్వావచ్ఛిన్నప్రకారతా త్వేవ వహ్న్య
భావవాన్ హ్రద ఇతి జ్ఞానప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకత్వా
దితి వాచ్యం. మహానసీయవహ్నిత్వావచ్ఛిన్నప్రకార
తాయా అపి వహ్నిత్వావచ్ఛిన్నప్రకారతాత్వేన సా
మాన్యాభావవత్త్వాజ్ఞానప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకత్వాత్
న చ జాతిత్వేన వహ్నిత్వవిశిష్టస్య సాధ్యతాస్థలే
హ్రదో జాతిమద్వానిత్యాదౌ, అభావేన వహ్నిమాని
త్యాదౌ చ వహ్న్యభావవద్వృత్తి జాత్యవచ్ఛిన్నాభా
వవదభావే జాతి వ్యాప్తిః సాధ్యతావచ్ఛేదకవహ్ని
త్వావగాహి వహ్నిమాన్ హ్రద ఇతి జ్ఞానస్య జాతిత్వే
న వహ్నిత్వావగాహి జాతిమద్వానభావ ఇతి జ్ఞాన
స్య చ ప్రతిబంధకీభూతజ్ఞానవిషయతాకత్వా
దితి వాచ్యం. సాధ్యతావచ్ఛేదకతా పర్యాప్త్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ధికరణపర్యాప్తావచ్ఛేదకతాకప్రకారతాయా ఏవ
లక్షణఘటకత్వాదితి॥ ఏవం పక్షతావచ్ఛేదకతా
పర్యాప్త్యధికరణధర్మపర్యాప్తావచ్ఛేదకతాకవి
శేష్యతాయా అప్రసక్తత్వాత్ అతివ్యాప్తివారణాయై
వేతి బోధ్యం॥ న చ పక్షతావచ్ఛేదకసాధ్యతావ
చ్ఛేదకహేతూనాం పర్యాప్తినివేశే నోక్తాతివ్యాప్తి
వారణాత్ ప్రమేయవహ్నిమానిత్యాదౌ సామానాధికర
ణ్యసంబంధేన వహ్నివిశిష్టధూమాభావవద్ధేతి
వ్యాప్తిదుర్వారా। ఏకత్రద్వయమితిరీత్యా జాయ
మానవహ్నిమాన్ ప్రమేయధూమవానితి జ్ఞానప్రతిబం
ధకజ్ఞానవిషయత్వాదితి వాచ్యం। అనుమితీయ
సాధ్యవిషయతానిరూపితపక్షవిశేష్యత్వావచ్ఛిన్న
ప్రతిబధ్యతాయా ఏవ నివేశ్యత్వాదితి చేన్న యత్ర
కాంచనమయాతిరిక్తపర్వతో వహ్న్యభావవానితి
జ్ఞానసహకారేణ వహ్నివ్యాప్యవాన్పర్వత ఇతి పరా
మర్శాత్తరం కాంచనమయపర్వతో వహ్నిమాని
త్యనుమితిః తత్ర కాంచనమయత్వాభావవత్ప
ర్వతరూపబాధే యత్ర వహ్నివ్యాప్యవాన్పర్వత
ఇతి పరామర్శాల్లుప్తవజ్జ్ఞానసహకారేణ పర్వతః
కాంచనమయవహ్నిమానిత్యనుమితిస్తత్ర కాంచ
నమయత్వాభావవద్వహ్నిరూపబాధే బాధాప్తేః
కాంచనమయత్వాభావవత్పర్వతవిషయతాయాః
కాంచనమయత్వాభావవద్వహ్నివిషయతాయాశ్చ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న విశేష్యతానిరూపిత సా
ధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న ప్రకారతావచ్ఛిన్న ప్రతిబ
ధ్యతానిరూపిత ప్రతిబంధకతానవచ్ఛేదకత్వాది
తి ప్రతిబధ్యతాయాం తాదృశ స్వరూపసంబంధరూ
పావచ్ఛేదకత్వం విహాయోద్దేశ్యతావచ్ఛేదకతావి
ధేయతావచ్ఛేదకతావిలక్షణా ప్రకృత పక్షప్రకృత
సాధ్యవైశిష్ట్య బోధీయ విషయతాంతఃపాతి ప్ర
కారతావచ్ఛిన్నత్వం నివేశితం। ప్రకృతివిధేయతావ
చ్ఛేదకత్వం వహ్నిత్వే న కాంచనమయత్వే. ఉద్దేశ్యతా
వచ్ఛేదకత్వం పర్వతత్వే న కాంచనమయత్వే ఇత్యా
నావ్యాప్తిః. ఏతేనావచ్ఛేదకతాభేదనివేశనైయ్యోప
పత్త్యా ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకతాదిభేదనివేశో వ్యర్థ
ఇతి కేనచిదుక్తం పరాస్తం. తత్త్వే బాధావ్యాప్తేః
అథ యది తాదృశ విశిష్టవైశిష్ట్య బోధీయ విష
యతాంతఃపాతిత్వం తాదృశవిశిష్టవైశిష్ట్యబో
ధీయ విషయతావచ్ఛేద ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం
తదా వహ్నిమాన్పర్వత ఇత్యాదౌ సామానాధికరణ్య
సంబంధేన ధూమవిశిష్ట వహ్న్యభావవత్పర్వతే
తి వ్యాప్తిః. ఏకత్రద్వయమితి రీత్యా జాయమాన
వహ్నిమాన్ధూమవాన్పర్వత ఇతి జ్ఞానీయ వహ్నిత్వా
వచ్ఛిన్నప్రకారతాయాం తాదృశబోధీయ విషయ
తాంతః పాతిత్వాత్. యది చానుమితీయతాదృశ

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తాదృశవిషయతావచ్ఛేదకభేదప్రతియోగితావచ్ఛేద
కంతత్ । తదా పర్వతో వహ్నిమానిత్యాకా వహ్నిమ
త్పర్వతకాతేన ధూమవాభావవద్ధ్రదైః ఇతి వ్యాప్తిః వహ్ని
మత్పర్వతకాతేన ధూమవాన్ హ్రద ఇత్యాకారకాను
మితీయప్రకారతాయాః పక్షవిషయతానిరూపిత
సాధ్యవిషయతాకాల్పనుమితీయవిషయతాంతః
పాతిత్వాత్ । సాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నవిధేయతా
నిరూపితపక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నోద్దేశ్యతాకాల్ప
నుమితీయవిషయతాంతః పాతిత్వనివేశనం తు న సం
భవతి పర్వతో వహ్నివ్యాప్యధూమవానిత్యాదిస్థల
యలాఘవజ్ఞానసహకృతకాంచనమయః పర్వతో
వహ్నిమానిత్యాద్యనుమితౌ విరోధికాంచనమయ
త్వాభావవత్పర్వతాదిరూపబాధే వ్యాప్త్యాపత్తేః కాం
చనమయత్వాదిప్రకారతాయాః । అనంతఃపాతిత్వా
దితి చేన్న । పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నోద్దేశ్యతాని
రూపితసాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నవిధేయతాత్వప్ర
కారతానిరూపితవిశేష్యతావచ్ఛిన్ననిరూపకతా
వచ్ఛేదకత్వపర్యాప్త్యధికరణధర్మావచ్ఛిన్నముఖ్య
విశేష్యతానిరూపితప్రకారతాభేదప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకత్వార్థకత్వాత్ । పర్వతో వహ్నివ్యాప్యాభా
వవత్త్వాభావోభయవానిత్యాకా వహ్నివ్యాప్యవ
త్పర్వతాదిరూపబాధే వ్యాప్తివారణాయ విరోధ్యం
తథా చ ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయతాయాం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

విరోధ్యస్నాయకత్వానవచ్ఛేదకత్వమనివేశ్యస్వని
రూపితప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్య
తానిరూపితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయితా
వచ్ఛిన్నానుమితినిష్ఠజన్యతానిరూపితజనకతావ
చ్ఛేదకవిషయతానవచ్ఛిన్నత్వం ప్రతిబంధకతా
యాం నివేశితం॥ నను తావత్పూర్వంతానుధావసంవృక్షః
ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకతావిధేయతావచ్ఛేదకతాతిరి
క్తప్రకృతపక్షప్రకృతసాధ్యవైశిష్ట్యబోధీయవి
షయత్వాంతఃపాతిప్రకారత్వావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతా
నిరూపితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయతాయాం
ప్రకృతపక్షప్రకృతసాధ్యవైశిష్ట్యబోధీయవిషయ
తాంతఃపాతిప్రకారత్వావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతాని
రూపితప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకప్రకృతపక్షప్రకృ
తసాధ్యవైశిష్ట్యబోధీయవిషయత్వాంతఃపాతిప్ర
కారిత్వావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధ
కతావచ్ఛేదకవిషయిత్వావచ్ఛిన్నానుమితినిష్ఠజ
న్యతానిరూపితజనకతావచ్ఛేదకవిషయితాభి
న్నత్వస్య నివేశనైవోక్తబాధావ్యాప్తివారణాసంభవః
న చ వహ్న్యభావవ్యాప్యాభావవ్యాప్యవహ్న్యుభయ
వానిత్యాదౌ వహ్న్యభావవ్యాప్యవద్ధ్రదసత్త్వాత్పక్షే
తివ్యాప్తిరితి వాచ్యం। తాదృశజనకతావచ్ఛేదకవిష
యితాయాం ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయితాభి
న్నత్వవిశేషణం విహాయ ప్రకృతపక్షప్రకృతసాధ్య
వైశిష్ట్యబోధీయవిషయత్వాంతఃపాతిప్రకారత్వావ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదక
కత్వే సతి స్వనిరూపితప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకీభూతప్ర
కారతావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతానిరూపితప్రతిబధ్య
తావచ్ఛేదకసంయుక్తవిషయత్వం తదన్యత్వమేవ నివేశ్య
మితి. నచ తాదృశవిశేషణదానే స్వనిరూపితప్రతిబ
ధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్ర
తిబంధకతాత్వాదికల్పాపేక్షయా గౌరవమితి వా
చ్యం. వహ్నివ్యాప్యవహ్న్యన్యతరాభావవాన్ పర్వత
ఇత్యాదౌ తాదృశాన్యతరత్వేన తాదృశాన్యతరవ
త్త్వాబుద్ధివత్ప్రత్యేకరూపేణ ప్రత్యేకవత్త్వాబోధ
స్యాపి విరోధితయా లక్ష్యే వహ్నివ్యాప్యవత్పర్వత
త్వాత్మకబాధే ఽవ్యాప్తివారణార్థం స్వనిరూపితప్ర
తిబధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతాత్వా
దికల్పే జనకతావచ్ఛేదకవిషయతాయాం తాదృ
శవిశేషణదానస్యావశ్యకత్వాదితి చేన్న. తథా
పి గౌరవాత్తదుపేక్షితం॥ అథాత్ర కల్పే వహ్నివ్యా
ప్యకీభూతాభావప్రతియోగి జలం వహ్న్యుజ్జ్వలాది
త్యాదౌ సామానాధికరణ్యేన జలవత్తాదృశజలే
ఽవ్యాప్తిః. లాఘవాదిశిష్టవిషయకత్వేన ప్రకృత
పక్షే ప్రకృతసాధ్యవత్తాజ్ఞానప్రతిబంధకతాయాం
విశేష్యవిశేషణతోభయదర్శనత్వాదితి చేన్నైవం॥
విశేష్యదళఘటితప్రతిబంధకతాయాం తద్భేదస్య
నివేశనీయత్వాదితి దిక్॥ న చాత్ర కల్పే స్వనిరూపిత
ప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూ
పితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయత్వావచ్ఛిన్నాను

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మితినిష్ఠజన్యతానిరూపితజనకతావచ్ఛేదకవిష
యతాభిన్నంయద్రూపావచ్ఛిన్నవిషయతావ్యాపకం
తాదృశప్రతిబంధకత్వమిత్యేవ కథం నోక్తం ప్రతిబం
ధకతాయాం తాదృశప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిష
యిత్వావచ్ఛిన్నానుమితినిష్ఠజన్యతానిరూపితజన
కతావచ్ఛేదకవిషయిత్వానవచ్ఛిన్నత్వనివేశాపేక్ష
యాలాఘవాదితి వాచ్యం. విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహి
జ్ఞానస్యైవానుమితిజనకత్వపక్షే విశేష్యవిశేష
ణామితి రీత్యా జ్ఞాయమానజ్ఞానీయవిషయితాంశా
వనవచ్ఛేదకతయా శుద్ధస్వరూపాదిసంబంధఘటి
తవహ్న్యభావవ్యాప్యవద్ధ్రదాత్ ఇతి వ్యాప్త్యవ్యాప
త్తేః తద్విషయతాయా విరోధ్యనుమితిజనకతావ
చ్ఛేదకవిషయతాభిన్నతయా విశిష్టవైశిష్ట్యావ
గాహిజ్ఞానసాధారణ్యైకరూప్యేణ ప్రతిబంధకతా
యాస్స్వీకరణీయతయా ప్రతిబంధకతావచ్ఛేద
కతయోశ్చ ప్రకృతలక్షణఘటకత్వాత్ తాదృశజన
కతావచ్ఛేదకవిషయిత్వానవచ్ఛిన్నత్వస్యప్రతి
బంధకతాయాం నివేశేచ విశేష్యవిశేషణమితిరీత్యా
జ్ఞాయమానజ్ఞానస్య విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహిజ్ఞా
నస్యైకరూప్యేణ ప్రతిబంధకతయా జనకతావచ్ఛే
దకీభూతవిశిష్టవైశిష్ట్యావగాహిజ్ఞానీయవిషయి
త్వావచ్ఛిన్నత్వస్య తత్ప్రతిబంధకతాయాం సత్త్వేనా
తివ్యాప్తివిరహాత్. నచ శుద్ధస్వరూపసంబంధఘ
టితతదభావవ్యాప్యవత్పక్షస్య సత్ప్రతిపక్షరూపతా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

న సంభవతి తద్విషయితాయాస్తత్ప్రకారజనకతాన
వచ్ఛేదకత్వేన సత్ప్రతిపక్షలక్షణానాక్రాంతత్వా
త్. ఏవం చ తత్ర సామాన్యనిరుక్తలక్షణాగమనేన
బాధాదిలక్షణాలక్ష్యత్వేన తత్ర సామాన్యలక్ష
ణాతివ్యాప్తిరితి విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహిజ్ఞానస్యై
వ విశేష్యే విశేషణమితి రీత్యా జాయమానస్యా
పి జ్ఞానస్య జనకత్వాభిప్రాయకమితి తదితి వా
చ్యం తస్య సత్ప్రతిపక్షత్వే స్వీకార్యత్వాత్. స
త్ప్రతిపక్షలక్షణే చ జనకతావచ్ఛేదకత్వమని
వేశ్య జనకతావచ్ఛేదకవిషయిత్వావచ్ఛిన్నత్వ
స్య ప్రతిబంధకతాయాం నివేశ్యత్వేన తస్య సం
గ్రాహ్యత్వాత్. అన్యథా విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహిజ్ఞా
నస్యైవ జనకత్వమితి మతాసంగ్రహప్రసంగేన
లక్షణస్య సర్వమతసాధారణ్యాభావేనాసాంగత్యా
పత్తేః. ఏతేన తాదృశప్రతిబంధకత్వ తాదృశజనక
త్వాభావైతదుభయం యద్రూపావచ్ఛిన్నవిషయితా
వ్యాప్యం తద్రూపవత్త్వమేవ లక్షణం కుతో నోక్తమి
తి త్వాదికమపి పరాస్తం. నచ వహ్న్యభావవ్యాప్య
వహ్న్యభావవానిత్యాది జ్ఞానీయ వహ్న్యభావవత్ప
క్షవిషయితాయాం జనకతావచ్ఛేదకత్వేన వహ్న్య
భావవత్పక్షవిషయత్వావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతా
యాం జనకతావచ్ఛేదకవిషయిత్వావచ్ఛిన్నత్వాసం
భవ ఇతి వాచ్యం. తాదృశయుక్తం చేజ్జనకతావచ్ఛే
దక ప్రకారతాత్వ వ్యాపకస్తావచ్ఛేదకప్రకారతా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్వేనాన్యత్వేన వివక్షణాత్. వహ్న్యభావవ్యాప
కత్వాదివిషయతాయా అతథాత్వాన్న దోష ఇతి
కేచిత్. తాదృశప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయ
త్వావచ్ఛిన్నానుమితినిష్ఠప్రతిబధ్యతానిరూపిత
ప్రతిబంధకతాశాలిజ్ఞానవృత్తిత్వం జనకతావ
చ్ఛేదకవిషయతాయాం నివేశ్యాసంభవస్యవార
ణీయత్వాదిత్యాహుః. వ్యాప్యవ్యాపకభావాపన్న
తథావిధప్రతిబంధకతాద్వయశాల్యజ్ఞానీయ
త్వస్య జనకతావచ్ఛేదకవిషయతాయాంనివేశా
దేవాసంభవాభావాదిత్యపి వదంతి.

ఏతత్కల్పద్వయమపి వ్యాపకసామానాధికరణ్య
విశిష్టధర్మవత్పక్షేఽతివ్యాప్తి అదృష్టవ్యం
నచ జ్ఞానవైశిష్ట్యానవచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతా
యా వహ్న్యభావవజ్జలాదిమద్వృత్తిజలాదిమద్వృ
దవారణాయావశ్యం నివేశనీయతయా తత ఏవ
నాతివ్యాప్తిరితివాచ్యం. గగనాభావవదభావవ
త్వాత్ గగనగగనవానిత్యాదౌ తాదృశగగనాభావవ
త్పక్షాత్మకబాధావ్యాప్తిఃయా జ్ఞానవైశిష్ట్యానవ
చ్ఛిన్నత్వస్య ప్రతిబంధకతాయాం నివేశయితుమశ
క్యత్వాత్ వహ్న్యభావవజ్జలవద్వృత్తి జలవద్వృ
దాదావతివ్యాప్తిస్సంగతత్వాత్ తత్తత్ప్రతిబంధకతా
భేదం నివేశ్యైవ వారణీయతయా గౌరవాపత్తేః
నబాగత్వాత్ గౌరవం న దోషాయేతివాచ్యం ఏతద్వినా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పిగత్వం తరస్య దర్శనత్వాత్. యది చత్వాద్వి
గగనసాధ్యకస్థలే గగనాభావవత్పక్షస్యావ
బాధత్వమ్. గృహ్యతే న తు విశిష్టగగనాభావ
వత్పక్షస్య వహ్న్యభావవజ్జలాదివృత్తిత్వే జ
లవద్ధ్రదాదేస్తాదృశసత్ప్రతిపక్షస్య చ వారణా
య జ్ఞానవైశిష్ట్యనవచ్ఛిన్నత్వం ప్రతిబంధక
తాయాం నివేశ్యతే ఇతి తత్కల్పద్వయమపి సా
ధు. అనుమితినిష్ఠజన్యతాపదం. అనుమితిత్వావ
చ్ఛిన్నజన్యతాపరం. తేన వహ్న్యభావవద్ధ్రదాత్మ
కబాధాదౌ విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహి బుద్ధిత్వావచ్ఛి
న్నజన్యతానిరూపితజనకతావచ్ఛేదకీభూత
వహ్న్యభావత్వావచ్ఛిన్నత్వస్య ప్రతిబంధకతా
యాం సత్త్వేऽపి నాసంభవః శ్రీ రస్తై నమః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీః

[illegible]

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీః

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

[illegible]

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.